PROGRAM HDSS
HRVATSKA DEMOKRATSKA SELJAČKA STRANKA
2014. – 2021.

HRVATSKA DEMOKRATSKA SELJAČKA STRANKA

SJEDIŠTE ČAKOVEC

ČAKOVEC, 1.10.2014.

GOSPODARSKI PROGRAM

Ovaj program zasniva se na osnovi sadašnjeg kapitalističkog sistema u procesu proizvodnje, raspodjele, razmjene i potrošnje nacionalnog dohotka. Kapitalizam kao društveno ekonomski sistem zasniva se na osnovama zakona vrijednosti tj. zakona ponude i potražnje. Dakle u ovom sistemu ne provodi se planska privreda jer bi tu ulogu trebao preuzeti zakon ponude i potražnje.

Međutim, svjedoci smo da velike zemlje sa jakom gospodarskom osnovom poduzimaju razne intervencije u svoja gospodarstva. Do toga je došlo zbog recesije svjetskog globalnog razmjera, koja je potresla gotovu veliku većinu država svijeta.

Država Hrvatska također je ušla u recesiju i stagnaciju gotovo cjelokupnog gospodarstva zemlje koja već traje 6 godina.

Utjecaj recesije na gospodarske i društveno ekonomske odnose u Hrvatskoj.

Kao što smo već spomenuli industrijska proizvodnja stalno stagnira . Tako je industrijska proizvodnja na godišnjem nivou za period I-VII mjeseca 2014. godine manja za 4,7%. Proračun zemlje tako pokazuje da su nam rashodi veći od prihoda, pa se za podmirenje troškova država stalno zadužuje pa tako državni dug sustiže već skor 70% društvenog bruto proizvoda. Kako proizvodnja ne pokriva rashode morat će prići nepopularnim mjerama u cilju uravnoteženja rashoda sa mogućim prihodima proračuna države.

Sljedeći problem jeste veliki broj nezaposlenosti radno sposobnog stanovništva. Računa se da u Hrvatskoj imamo preko 300 tisuća nezaposlenih. Tu je došlo do izvjesnog povoljnog kretanja broja nezaposlenih. Tako smo u kolovozu 2014. godine imali stopu nezaposlenih 16,5 % što je za 2% manje u odnosu na kolovoz 2013. g. kada ova je stopa bila 18,5%.

Naredni ogroman problem proizlazi iz odnosa zaposlenih i broja umirovljenika, koji iznosi približno na jednog umirovljenika 1,2 zaposlenika što je vrlo nepovoljan odnos.

Ovaj problem je još teži kada se znade da imamo vrlo nepovoljnu strukturu zaposlenih odnosno proizvodnih radnika u odnosu na režijske radnike. Posebno je teško stanje sa brojem radnika u državnoj, županijskoj i lokalnoj upravi. Približno 600 tisuća proizvodnih radnika mora zaraditi za 3.700.000 ljudi koji moraju nešto jesti da bi preživjeli.

Ratna razaranja prilikom agresije Jugoslavije na Hrvatsku, prirodne katastrofe (poplave, suša) koje nas je zahvatilo u proteklom razdoblju nove Hrvatske, posljedice toga do sada su neprocijenjene ali su one u svakom slučaju prisutne i vrlo značajne u Hrvatskoj.

Uslijed ratnih razaranja i propasti bivše zajedničke države Jugoslavije, Hrvatska je izgubila zajedničko tržište. Razorena su razna industrijska poduzeća pa je zbog toga a i zbog konkurencije sa Dalekog istoka propao velik broj industrijskih

poduzeća (tekstilna industrija, industrija obuće, namještaja, mesna industrija, industrija građevnog materijala, građevinarstvo, turizam, cestovni i zračni promet, trgovina na malo i veliko i td.). Dakle, devastiran nam je čitav gospodarski sistem, gotovo u svim granama i djelatnostima narodne privrede.

Na sve navedene nedaće nadovezala se je neprimjerena privatizacija koja je proizvela tajkunizaciju i likvidaciju čitavog niza industrijskih poduzeća. Dok su rodoljubi bili na ratištima boreći se za stvaranje vlastite slobodne i demokratske Hrvatske jedan manji dio vlastodržaca obogatio se na račun radnog naroda i seljaštva. I po tome smo specifikum na ovom području Europe. Dakle desila se zloupotreba moći vlastodržaca. Ova zloupotreba još nije razriješena, jer novonastali tajkuni obogatili su se kroz noć bez ijedne kune uloženog vlastitog novca. Ovo se ne može zaboraviti već treba sve te slučajeve razriješiti.

Poznato nam je da smo imali velika poljoprivredna poduzeća u državnom vlasništvu koja su sa 10% zemljišnih površina proizvodila 90% tržnih viškova hrane za potrebe stanovništva i za izvoz. Danas Hrvatska ne može proizvesti dovoljno hrane za svoje stanovništvo. U proteklom periodu razorena su privatna domaćinstva pa i veći dio OPG-a a zahvaljujući neadekvatnom odnosu države prema poljoprivredi kao grani gospodarske aktivnosti. Posljedica toga jeste prazne gospodarske štale, neobrađeno državno zemljište cca. 600-800 tisuća hektara, uvoz hrane (mlijeko, meso, voće, povrće, vino i td.).

Opće je poznato da sadašnja Kukuriku koalicija koja je sada na vlasti nije postigla - ostvarila Plan 21 već je nastavila vladati po starom sistemu – potrošnja prevazilazi mogućnosti, pa radi toga stalno raste dug države umjesto da se isti počinje smanjivati.

HDSS donosi svoj Plan 15. izlaska iz krize

1. STANOVNIŠTVO

Poznato nam je iz popisa stanovništva Hrvatske da zemlja kao cjelina demografski propada. Svakim danom broj stanovnika sve je manji. Najgore što nam se događa u ovo doba jeste to što našu zemlju napuštaju školovani mladi ljudi jer u svojoj domovini veliki broj njih ne mogu naći posao – nema novih radnih mjesta gdje bi se te mlade osobe zaposlile.

Više nas umire nego se rodi male djece a to se događa iz razloga što mladi ljudi nerado stupaju u bračne zajednice jer nemaju sigurnost za održavanje obitelji koja proizlazi iz bračne zajednice.

HDSS dođe li u Sabor predlagat će nove mjere za promjenu demografske politike. Smatramo da treba uvesti stimulaciju za poticanje zasnivanja bračnih zajednica mladih. Posebno ćemo voditi brigu da se u Hrvatskoj ostvare uvjeti za zapošljavanje većeg broja sposobne radne snage, a napose mladih školovanih osoba.

Što se tiče strukture stanovništva ona je dosta nepovoljna. Naime proporcionalno gledano stanovništvo nam sve više stari, što nije dobro. Pojava da i ovako staro stanovništvo iz svoje mirovine mora uzdržavati u dosta slučajeva mlade članove koji nemaju posla pa samim time ni sredstva za uzdržavanje i život.

Ima i niz drugih negativnih pojava kao što je sve veći broj potrebitih za prehranom u narodnim kuhinjama, skupljanje otpadne hrane u kantama za otpad i td.

Jednom riječju može se konstatirati da je ovaj sistem u kojem sada živimo proizveo dosta složenu situaciju tako da je veliki postotak stanovništva zadesila sudbina siromaštva.

HDSS svojim djelovanjem u Saboru RH ako dobije priliku za to, nastojat će predložiti mjere i zakone koji će ovo stanje promijeniti na bolje.

2. DRUŠTVENO - POLITIČKO UREĐENJE HRVATSKE

Prema sadašnjim zakonskim propisima Hrvatska je organizirana u 400 općina, 128 gradova i 21 županiju. Ovako velik broj općina , gradova i županija neprimjeren je za ekonomsko-financijske mogućnosti naše zamlje.

HDSS će dati svoj doprinos da se gore navedeno uređenje Hrvatske svede u normalne okvire.

3. MONETARNA POLITIKA HRVATSKE NARODNE BANKE

Hrvatska narodna banka u proteklom vremenskom razdoblju odigrala je vrlo pozitivnu ulogu u pogledu stabilizacije cijena, kao i stabilnost domaće valute u odnosu na stranu valutu. Međutim tečaj kune u odnosu na inflaciju nije bio realan. U cijelom proteklom periodu kuna je bila i jeste precijenjena u odnosu na strane valute.

Posljedice takve politike tečaja su vrlo negativno djelovale na domaću proizvodnju namijenjenu za izvoz. Radi toga nestale su masovno čitave industrijske grane kao što je tekstilna, obućarska, drvoprerađivačka, metaloprerađivačka i prehrambena industrija. Uslijed propasti navedenih industrijskih grana ostalo je bez posla cca. 100-150 tisuća radnika.

Takva politika pogodovala je uvoz svega i svačega zbog čega uvoz stalno raste a izvoz stalno pada a radnici ostaju nezaposleni prepušteni sami sebi te su ostali gladni zajedno sa svojim obiteljima.

HDSS će nastojati i zahtijevati da se u buduće provodi politika realnog tečaja kune, kako bi se jedino na taj način zaštitila domaća proizvodnja.

4. POLJOPRIVREDA

Poljoprivreda kao djelatnost doživjela je kod nas najtežu devastaciju u svim dijelovima djelatnosti (ratarstvo, voćarstvo, stočarstvo i vinogradarstvo, povrtlarstvo, stočarstvo kao cjelina, klaonice, hladnjače i td.).

Politikom kojom su likvidirana velika poljoprivredna poduzeća (kombinati) nestala je ponuda na tržištu kojim su proizvodima bili glavni snabdjevači kombinati. U takvoj situaciji došlo je do velikog rasta uvoza svih vrsta poljoprivrednih proizvoda.

Pojedinačni mali proizvođači i oni organizirani kao OPG-ovi uglavnom su propali zbog uvozne konkurencije svih vrsta proizvoda, jer im je nerealni tečaj kune to omogućivao.

U takvoj situaciji domaća proizvodnja sve će biti manja jer će i svi OPG-ovi uglavnom propasti zbog visoke cijene koštanja domaćih proizvoda.

Ova se situacija može promijeniti ako se promijene uvjeti proizvodnje kakvi su u zemljama koje su naši konkurenti. U tom će pravu HDSS predlagati nove odnose u poljoprivrednoj proizvodnji.

Osnivati banku koja će pratiti selo i poljoprivrednike, malo i srednje poduzetništvo.

Zaštititi domaću poljoprivrednu proizvodnju na način naše stare krilatice Spajanje plave i zelene Hrvatske, što znači, da se poljoprivredni proizvodi koji su proizvedeni u kontinentalnom dijelu Hrvatske plasiraju našim turistima na tanjuru jer su ekološke proizvodnje a ne da se uvozi roba upitne kvalitete. Za uzvrat plodove s Jadrana plasirati u kontinentalni dio Hrvatske po najnižim cijenama tako da budu dostupni u ruralnim naseljima.

5. KOMASACIJA I ISKORIŠTENJE POLJOPRIVREDNOG ZAMLJIŠTA

Poznato nam je da postoji velik broj malih parcela što otežava obradu istih a samim time povećavaju se troškovi obrade zemljišta. Do sada se ovom pitanju nije poklanjala odgovarajuća pažnja. Nemamo niti najmanje smisla za sagledavanje ovog problema.

Komasaciju treba zakonski urediti tako da učesnici u istoj ne snose nikakve poreze i doprinose za provedbu komasacije.

Za što ekonomičnije iskorištavanje zemljišta potrebno je istovremeno izgraditi sisteme za navodnjavanje i odvodnju kako bi proizvodnja bila što sigurnija.

Treba težiti promjeni strukture korištenja zemlje. Podizati nasade bobičastog voća te preradu istog u sokove i druge proizvode za koje postoji velik interes na Europskom tržištu a naročito u Europskoj uniji.

Zakon o komasaciji nalazi se sada u Saborskoj proceduri, u kojem se predviđa komasacija za 90 280 tisuća hektara. Mišljenja smo da nije potrebno ograničavati površine zemljišta za komasaciju.

6. INDUSTRIJA

U proteklom razdoblju, a naročito nakon osamostaljenja države Hrvatske nestala mnoga velika industrijska poduzeća koja su bila poznata na širem svjetskom tržištu. Raspadom bivše države Jugoslavije narušeni su tržišni odnosi sa bivšim jugoslavenskim republikama i pokrajinama. Jedan dobar dio industrijskih poduzeća razoren je u vrijeme agresije Jugoslavije (Srbije i Crne Gore) na Republiku Hrvatsku.

Agresija Srbije i Crne Gore svakako je nanijela ogromne štete našoj industriji koje je nestala u ratnom vihoru.

Pored gore navedenog došlo je do opće liberalizacije trgovine, naročita konkurencija došla je sa Dalekog istoka (Kina, Indija, Indonezija i drugi) nude svoje proizvode po cijenama koje su za našu proizvodnju bile nezamislive.

U narednom periodu planira se ulaganje u sljedeće grane:

- elektroindustrija
- prerađivačka metalna industrija
- prehrambena industrija
- brodogradnja
- informatička industrija - informatizacija
- turizam
- drvoprerađivačka industrija

U gore navedenim industrijskim granama imamo šanse biti konkurentno sposobni na svjetskom tržištu.

7. BANKARSTVO I KREDITNI SISTEM

Naše banke su svojevremeno sanirane na teret državnog proračuna, da bi nakon toga bile prodane stranim bankama, a nama je u vlasništvu države ostala HBOR i nekoliko malih banaka u privatnom vlasništvu.

Naravno da strane banke nisu došle u Hrvatsku u interesu razvoja, već su došle tu plasirati slobodna sredstva radi ostvarivanja velikog profita.

Tako se strane banke bogate na račun naših štediša kojima na depozite priznaju najviše 3-4% kamata godišnje na oročene depozite. Istovremeno ako želite kredit uzeti kod banke platit ćete od 8-12% godišnje kamate. Prema tome bankovna marža iznosi između 5% i 8% godišnje.

Ovakvo stanje na bankarskom sektoru je neodrživo i to treba mijenjati. To se pak može postići jedino jačanjem kapitala Hbor-a. Ova bi banka trebala proširiti svoje poslovanje i na depozite građana kako bi iz tih izvora mogla odobravati već iznose za obnovu i razvitak naše zemlje, HDSS založit će se da i se i ovom problemu posveti odgovarajuća pozornost.

8. TURIZAM

Posebno spominjemo turizam jer smatramo da ova djelatnost ne daje dovoljno dobre rezultate. Naime, kod nas se gotovo sve svodi na prodaju sunca i morske vode i to najviše 60-90 dana godišnje.

Mnogi devastirani turistički kapaciteti koji se nalaze u državnom vlasništvu zjape onako ko strašila, umjesto da se to privatiziralo i privelo upotrebnoj svrsi. Bez ikakvih ulaganja države, prodajom istih moglo se to već davno riješiti.

Poseban interes treba posvetiti kontinentalnom turizmu, a napose lovnom turizmu.

Lovni turizam bio je vrlo dobro razvijen a onda smo izmislili vrlo visoku naknadu po danu za strane lovce. A vidi vraga, lovci su doznali da je taksa po danu lova u Mađarskoj višestruko jeftinija i naši dragi lovci otišli su u lov u Mađarsku. I dok su lovci u Mađarskoj divlje svinje uništavaju sve živo našim seljacima a posebno pojedinim otocima gdje svinje sve vinograde uništavaju. Iz navedenog je došlo do toga da je nestalo lovnog turizma u našoj zemlji. HDSS založit će se za razvoj kontinentalnog turizma.

9. ISKORIŠTAVANJE PRIRODNIH RESURSA

Naša zemlja nedovoljno iskorištava vlastite prirodne resurse. Vlastita proizvodnja glavnih energenata kao što je električna energija , plin, nafta i naftni derivati.

Elektroprivreda povisila je na više navrata cijene uz obrazloženje da treba novac za razvoj novih kapaciteta za proizvodnju struje. Međutim ništa od tog novca nije otišlo na razvoj već su povećane plaće službenika. A vode naših rijeka i dalje slobodno teku i poplavljuju naše njive i polja.

Industrija nafte prodana je, novac smo pojeli a i dalje se na razvoj ove industrije ne daje potrebna pažnja. INA nam prijeti da ćemo i bez sadašnje proizvodnje ostati.

Iskorištenje sunca i vjetra kod nas je tek u povojima, iako imamo tu vrlo dobre prirodne resurse.

HDSS – poduzimat će mjere da se sadašnje stanje korištenja prirodnih resursa unaprijedi kako ne bi morali uvoziti ove energente. Poticat ćemo povećanje svih vrsta energetskih kapaciteta, barem da zadovoljimo naše domaće potrebe.

10. DRUŠTVENE DJELATNOSTI

U ovu skupinu spadaju razne djelatnosti društvene nadradnje, a prije svega

- školstvo i obrazovanje
- prosvjeta
- kultura i umjetnost
- sport i rekreacija – fizička kultura
- sigurnost i zaštita ljudi i objekata
- narodna obrana i drugo

Sve ove skupine djelatnosti nužne su za normalno funkcioniranje države kao društvene zajednice. Sve ove djelatnosti u Hrvatskoj dosta dobro funkcioniraju.

Naše školstvo je dosta dobro razvijeno od osnovnog školstva pa sve do fakulteta. Visoke škole koje školuju prvostupnike dosta su se približile u županijske centre. Istini za volju da za sada ne postoji odgovarajuća potražnja za zapošljavanje prvostupnika, tako da ima dosta nezaposlenih prvostupnika.

Mislimo da je školski sistem u redu i da ga ne treba mijenjati, unapređivati da. Dvosmjenski rad u osnovnim školama nije potrebno svugdje pretvarati u jednosmjenski rad jer je ovaj skuplji od dvosmjenskog rada.

Prosvjeta kultura i sport nešto stagniraju jer recesija i kriza u gospodarstvu negativno djeluju na mogućnosti financiranja tih djelatnosti.

Naša sigurnost i narodna obrana, s obzirom na financijske mogućnosti dobro zadovoljavaju naše potrebe. Ipak smo mišljenja da imamo preveliki broj izvršitelja u ovim djelatnostima. Stoga bi bilo dobro da se broj izvršitelja objektivizira, ali da se opskrbi najmodernijom opremom, kako bi bilo što sposobniji za izvršenje zadataka.

11. ZDRAVSTVO

Zdravstvena djelatnost u Hrvatskoj velikim dijelom nalazi se u državnom vlasništvu. U zadnje vrijeme pojavio se i izvjestan broj privatnih zdravstvenih organizacija. Zdravlje stanovništva vrlo je važno za življenje čovjeka. Naš zdravstveni sistem nije najracionalnije organiziran, ali uglavnom zadovoljava potrebe stanovništva. HDSS podržavat će unapređenje zdravstva a sve u cilju da nam stanovništvo bude što zdravije.

12. SOCIJALNO OSIGURANJE

Socijalno osiguranje kod nas reformirano je u dva sistema, tako je za starije osiguranike ostao i dalje stari sistem solidarnosti, a za mlađe osiguranike osnovani su fondovi sa više stupova osiguranja. U ovom sistemu nema solidarnosti već će svaki osiguranik imati visinu mirovine prema visini izdvajanja u taj fond.

HDSS smatra da je ovaj sistem reforme dobar, ali se moramo boriti za stabilnost poslovanja gospodarstva kako se ne bi obezvrijedila uplaćivana sredstva tokom rada.

13. SOCIJALNA ZAŠTITA STANOVNIŠTVA

U sistemu kapitalističke robne proizvodnje i slobodnog tržišta, radnici koji ostaju bez prihoda zbog nezaposlenosti ili zbog kojih drugih razloga mogu ostati bez sredstava za život. Tu se mora pojaviti država koja u svojem proračunu osigurava najnužnija sredstva potrebna za život osiromašenih ljudi.

U našoj zemlji imamo dosta visoki broj nezaposleni, stoga je i velikom broju (cca. 30%) stanovništva potrebna pomoć za preživljavanje.

HDSS podržavat će sve potrebne mjere kako bi broj potrebitih i socijalno ugroženih bio što manji.

14. DOMOVI ZA STARE I NEMOĆNE

Hrvatska ima u državnom vlasništvu veliki broj domova za stare i nemoćne. U prethodnom periodu počeli su se pojavljivati i privatni domovi za stare i nemoćne.

Pojavom privatnih domova nastao je problem korištenja domova u državnom i privatnom vlasništvu u pogledu visine plaćanja troškova u domovima.

U državnim domovima korisnici plaćaju 50% cijene koštanja boravka u domu, a 50% troškova snosi državni proračun, dok u privatnim domovima 100% troškova plaćaju korisnici.

HDSS smatra da ovakvo stanje u ovom sektoru nije održivo jer bi troškove boravka u domovima trebali svi plaćati u istoj visini.

Pri tome da bi trebalo uzeti u obzir ekonomsku snagu korisnika doma. Bogatiji da plaćaju veće iznose a siromašniji manje iznose.

15. PRAVOSUĐE

Pravosuđe u sistemu vlasti treba biti samostalno. Na rad pravosuđa ne smije se utjecati s nivoa zakonodavne niti izvršne vlasti. Mišljenja smo da taj princip još nije u potpunosti ostvaren.

HDSS će djelovati na to da sudstvo u potpunosti bude neovisno od utjecaja sa strane.

Smatramo da bi trebalo prostudirati mogućnost normiranja poslova na sudovima u cilju većeg i bržeg suđenja.